

Białczyński, Henryk

Zagadnienia planu gospodarczego i budżetu miasta Płocka na rok 1965

Notatki Płockie 10/2-32, 11-17

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZAGADNIENIA PLANU GOSPODARCZEGO I BUDŻETU MIASTA PŁOCKA NA ROK 1965

Sesja MRN w dniu 27.XI.1964 r. ustaliła plan gospodarczy i budżet Płocka na ostatni rok bieżącej pięciolatki, stanowiący zarazem okres na przełomie dwóch kadencji Miejskiej Rady Narodowej.

Wskaźniki planu gospodarczego wznoszą się w stopniu odpowiadającym rozwojowi kraju, przy czym szybki kąt wzrostu obserwowany u nas w latach ubiegłych nieco się osłabia, gdyż w roku 1965 nie przewidujemy nagłych skoków w stanie ludności i w stanie zatrudnionych.

Uchwalony w październiku 1961 r. plan gospodarczy na bieżącą pięciolatkę ustalił, że ludność miasta wzrosnie w roku 1964 do 53 tysięcy, zaś osiągnęliśmy już 58 tys. mieszkańców. W roku 1965 dużej planowej migracji do Płocka nie przewidujemy. Na plan 26 tys. osób zatrudnionych w roku 1964 osiągnęliśmy już bowiem 28,7 tys. i dalszy szybki przyrost zatrudnienia nie wydaje się niezbędnym.

Warto podkreślić, że stan zatrudnienia kobiet wynosi już 7930 tj. osiągnął wysokość przewidywaną uchwałą Sesji MRN z 1962 r. o pomocy dla kobiet pracujących.

W obrotach przedsiębiorstw uspołecznionych planu terenowego w roku 1965 mamy osiągnąć znacznie wyższe wskaźniki w stosunku do tych które były założone na pięciolatkę.

Budżet w wydatkach bieżących zamyka się kwotą 96.907 tys. zł. Jak wiadomo, plan na rok 1964 wyniósł 91.609 tys. zł, budżet na rok przyszły na wydatki bieżące łącznie z remontami wzrasta zatem o 5.300 tys. zł. W tym porównaniu nie uwzględniamy dodatkowo wyjednanym we władzach wojewódzkich i centralnych 6 milionów zł na zadania poza-planowe, o które powiększył się tegoroczny budżet.

Budżet zabezpiecza pokrycie niezbędnych potrzeb z wyjątkiem remontów kapitalnych w szkołach, szpitalu i budynku administracyjnym MRN, a ponadto — w zależności od przyjętego przez nas zakresu dalszych prac modernizacyjnych w starym mieście występują braki pokrycia na remonty kapitalne domów mieszkalnych. Nieznaczne niedobory na wydatki bieżące notujemy w kulturze oraz w sporcie a ponadto na utrzymanie pracowni urbanistycznej.

Postulaty wyborców zebrane w kampanii wyborczej do rad narodowych są już niemal całkowicie wykonane. Z 205 przyjętych do realizacji nie wykonanych jest zaledwie 30. Będą one przedmiotem dalszych prac w roku 1965.

Zaległość w wykonaniu postulatów wyborczych przypada niemal wyłącznie na gospodar-

kę komunalną, gdyż z 30 zaległych ogółem — 26 to gospodarka komunalna. Zaległe postulaty są realne, lecz niektóre były przedwczesne, jak: 6 postulatów o rozbudowie kanalizacji w ulicach peryferyjnych, zaś wszystkie pozostałe dotyczą rozszerzenia oświetlenia, naprawy ulic, chodników i innych urządzeń komunalnych oraz remontu budynków lub mieszkań. Prace te przypadają na rejon miasta, które nie były objęte planem skoncentrowanej modernizacji miasta, wobec czego opóźnienie realizacji jest uzasadnione. Znaczna ich część będzie wykonana w roku 1965.

Są również pewne opóźnienia w realizacji postanowień uchwały o poprawie sytuacji ludności zamieszkałej na peryferiach miasta, np. modernizacja ulicy Wyszogrodzkiej musi jeszcze poczekać do czasu zaprojektowania węzłów drogowych łączących tę ulicę z głównymi trasami przelotowymi i praca ta nie może być zakończona przed końcem 1965 r. Zadanie o porządkowaniu zabudowań peryferyjnych jest również przez nas wstrzymane, staramy się nie stosować nakazów remontowania budynków prywatnych do czasu zakończenia opracowania planów szczegółowych tych części miasta. Zwiększenie częstotliwości kursowania autobusów na razie nie może być dokonane z powodu ich niedoboru w stosunku do potrzeb przedewszystkim związanych z budową kombinatu. Natomiast zaniedbana została praca nad zwiększeniem ochrony przeciwpożarowej na tych terenach oraz nad zainstalowaniem rozmównic telefonicznych.

Na odcinku rozwoju przemysłu wypada z wielką satysfakcją odnotować uruchomienie w II półroczu 1964 I etapu Kombinatu rafinerijno-chemicznego. Kombinat przerobił już 0,5 miliona ton ropy naftowej, reforming dał produkcję w grudniu 64 r., zaś oksydację asfaltu i fabrykę bębnową uruchomi się w I kwartale 1965 r.

Biorąc pod uwagę istotne trudności w budowie, jak: niepowtarzalność tego rodzaju instalacji w naszym kraju, zakłócenia spowodowane przez biura projektowe, zakłócenia w dostawach zagranicznych, niespodzianki pogody w r. 1963 oraz zbyt słabe, nieterminowe wykonawstwo niektórych obiektów, należy uznać uruchomienie Kombinatu jako wielkie osiągnięcie.

Plan produkcji przemysłu terenowego na rok 1965 ustaliliśmy na 63 miliony zł — przewidyuje on wzrost o 12,5% w stosunku do bieżącego roku. W stosunku do poziomu 40 milionów zł., jaki był założony w planie 5-letnim na rok 1965, planujemy więc przekroczenie wskaźników o 58%.

W spółdzielczości pracy założenia 5-cioletki przewidywały na rok 1965 125 milionów zł, ustaliliśmy obecnie 140 milionów zł. W roku 1965 znacznie szybciej, niż przeciętnie wzrosną obroty w produkcji uzupełniającej MHD i PZG, gdyż w grudniu br. oddana będzie do użytku wytwórnia wód gazowych i rozlewnia piwa oraz wytwórnia lodów, a ponadto rozszerzona zostanie produkcja garmazeryjna i ciastkarnia. Poważny wzrost produkcji Spółdzielni Krawieckiej im. Wł. Broniewskiego, bo o 91% w stosunku do roku 1964, należy zapisać jako korzyść z połączenia dwóch spółdzielni tej samej branży.

W usługach poziom planowany na rok 1965 w 5-cioletce pragniemy przekroczyć dwukrotnie — z 34 na 70 milionów zł., a dla ludności z 18,5 milionów założonych w 5-cioletce na 22 miliony zł. W stosunku do roku 1964 będzie to wzrost o 41%. Wszystkie postulaty ludności uznane jako realne zostały wykonane. Nie wykonaliśmy natomiast postanowienia uchwały o pomocy dla ludności zamieszkałej na peryferiach, co do uruchomienia punktów przyjąć pralnictwa i szewstwa, gdyż brak tam nadal lokali, a ponadto przewidujemy opóźnienie uruchomienia pralni ogólnomiejskiej.

Czyny społeczne na rzecz handlu deklarowane były wyłącznie w formie prac projektowanych dla modernizacji lokalu gastronomicznego na Skarpie. Zostały one wykonane, a ponadto podjęto nowe t.j. zaprojektowanie kawiarni w „Domu pod Trąbami” i restauracji przy ul. Królewieckiej.

W stosunku do programu „Płock w 1964” przewidujemy poważniejsze opóźnienie w oddaniu do użytku salonu damskiej spółdzielni pracy fryzjerów oraz sklepu „Witaminy” i sklepu PGR. Ponadto ulegnie zwłoce modernizacja kilku lokali MHD ze względów finansowych oraz z powodu opóźnienia wykwaterowania kilku rodzin z niektórych zapleczy sklepowych.

Zaopatrzenie peryferii w artykuły codziennego użytku jest dokonywane na równi ze sklepami śródmieścia. W odczuciu ludności braki dotyczą artykułów deficytowych jak: mięsa, wyroby wędliniarskie, masło.

W roku 1965 nastąpi rozbudowa bazy zaopatrzenia dla produkcji rolniczej — zadanie to przyjęła na siebie GS Biała.

W obrotach handlu detalicznego przyjęte przez nas zadania na 1965 r. ściśle pokrywają się z założeniami przypadającymi na ten rok w naszej 5-cioletce. Przekroczenie tych zadań przewidujemy tylko w sklepach zarządzanych centralnie.

W stosunku do roku 1964 wzrost obrotów wyniesie około 7%.

W żywieniu zbiorowym założenia 5-cioletki na rok 1965 przewidywały 50 milionów zł obrotu, a zamierzamy wykonać 66 milionów zł. Będzie to stanowić wzrost o 14% w stosunku do 1964 r. przy czym przeciętnie większy

przyrost przewidujemy w zakładach gastronomicznych zarządzanych centralnie (oddanie do użytku lokalu gastronomicznego „Petro-pol”).

Ze względu na niepełne wykonanie planu inwestycyjnego i jego nierealność w budownictwie handlowym, gastronomicznym i usługowym nie osiągniemy w roku 1965 przewidywanego wzrostu ilości lokali. Jak wynika z doświadczenia istniejące lokale mogą jednak osiągnąć obrót, który na nie przypada w bieżącej 5-cioletce.

Budżet na rok 1965 nie przewiduje żadnych wydatków na handel, przemysł terenowy i usługi, natomiast przewidywane dochody mają być znacznie wyższe, niż w roku 1964, i uważamy je w zasadzie za realne.

Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej bez MPRB mają osiągnąć w roku 1965 łącznie 60 milionów zł obrotu t.j. o 50% więcej, niż założono w planie 5-cioletnim. Natomiast MPRB zamiast przewidywanych 20 osiągnie 15,6 milionów zł, gdyż wojewódzkie Zrzeszenie nie jest w stanie wydzielić ze swojego limitu większej części dla Płocka. Pozostałe przedsiębiorstwa w roku 1965 wykazą wzrost obrotów o 16% większy w stosunku do roku 1964.

Program „Płock 1964” w postanowieniach nieinwestycyjnych jest w zasadzie wykonany. Opóźniono jedynie likwidację ubikacji nieskanalizowanych: z przewidzianych 400 do wyburzenia do końca grudnia 1964 r. wyburzonych zostało 100, a pobudowanych nowych 130. Pozostałe zadania zostały wykonane w pełni względnie z nadwyżką jak na przykład we wzroście taboru autobusowego o 4 pojazdy i w taborze do czyszczenia miasta o 4 pojazdy, przekroczyliśmy również b. poważnie ilość nowych pojemników na śmieci.

W nieinwestycyjnych czynach społecznych w zakresie gospodarki komunalnej i mieszkaniowej przewidywany był znaczny udział ludności w porządkowaniu starego centrum Płocka. Czyny te zostały ograniczone praktycznie wyłącznie do wyburzania zdekapitalizowanych zabudowań gospodarczych oraz w niektórych punktach miasta do zrywania zrujnowanych nawierzchni przed ułożeniem nowych. Pozostałe prace zostały przejęte przez przedsiębiorstwa miejskie. Zadania w zakresie oświetlenia ulic czynami społecznymi Zakładu Energetycznego zostały w pełni wykonane. Natomiast nie zdołaliśmy zorganizować żadnych czynów społecznych przy budowie dróg i chodników. Zorganizowano dwa place zabaw dla dzieci zamiast planowanych trzech. Zakłady pracy dostarczyły bezpłatnie znaczne ilości urządzeń na te place oraz 50 ławek (zamiast 60). Spółdzielnia „Tęcza” pomalowała 500 ławek. Wykonano poza planowo słupy graniczne miasta, wykonano 2 km linii oświetleniowej. Młodzież szkolna zgodnie ze zobowiązaniem w ciągu dwóch lat konserwowała zieleńce miejskie. Niestety przy urządzeniu parku na Zboczach Tumskich nie

zorganizowaliśmy dotąd czynów społecznych, choć liczne zakłady chciałyby tam pracować. Przeszkodą jest nierytmiczna praca Zarządu Zieleni na tym terenie, z którą czyny społeczne powinny być zharmonizowane. Wstrzymaliśmy na razie prace przy urządzeniu plaży miejskiej obok stacji PTTK, gdyż rezygnacja z zakupu pływających koszy do kąpieli przekreśliła wartość plaży po tej stronie Wisły.

W niewielkim tylko zakresie zastosowana była praca społeczna przy urządzeniu ciągów zieleni na głównych trasach komunikacyjnych. Pracę społeczną zorganizował Zarząd Powiatowy ZMS, lecz w bardzo niewielkim zakresie. Ogród Zoologiczny został natomiast poważnie zaślony klatkami, ogrodzeniami itp., dostarczonymi w ramach czynów społecznych. Również na Wzgórzu Tumskim założono poza-planowo bariery. Wykonane zostały w drodze czynów społecznych zadania przy urządzeniu grobów osób zasłużonych.

Dochody budżetowe na rok 1965 w gospodarce komunalnej są całkowicie realne. Natomiast w wydatkach wobec wielkiego rozmachu akcji modernizacyjnej przewidywane nakłady na remonty kapitalne są stanowczo za małe i będziemy kierować do władz wojewódzkich i centralnych prośby o dofinansowanie pozaplanowe kosztem tych powiatów lub województw, które planu nie wykonują. W roku 1964 wyjednaliśmy tą drogą 3 miliony 600 tys. złotych na remonty ulic i domów. W roku 1965 przewidujemy skupienie planowych funduszy na remonty mieszkań na remontach kompleksowych i remontach częściowych kubatury mieszkalnej, natomiast na prace porządkowe będziemy ubiegać się o dofinansowanie. Od otrzymania dodatkowych sum uzależnione będzie takie zaawansowanie prac porządkowych, by do końca 1966 roku zgodnie z uchwałą Sesji MRN z października 1961 roku przeprowadzić pełną modernizację starego centrum Płocka.

W oświacie w planie na rok 1965 przewiduje się nieco gorsze wskaźniki od tych, które były założone w planie 5-cioletnim. Wiąże się to z załamaniem niektórych poczynań w inwestycjach szkolnych. Przewidujemy zatem w stosunku do wskaźników 5-cioletki więcej uczniów w szkołach podstawowych o 300, natomiast izb lekcyjnych mniej o 19, a więc pogorszenie w stosunku do przewidywań wskaźnika zmianowości. W liceach ogólnokształcących następuje wzrost o 260 uczniów w stosunku do przewidywań 5-cioletki (z 1200 na 1460), co uważamy za niekorzystne, oraz korzystny wzrost uczniów w szkołach dla pracujących. Brak nam będzie również jednego przedszkola. W stosunku do roku 1964 będziemy mieć więcej o 700 uczniów w szkołach oraz o 70 dzieci w przedszkolach.

Postulaty wyborcze w oświacie zostały wykonane z wyjątkiem zakazu przebywania młodzieży po godz. 20-tej na ulicach. Natomiast z uchwały o pomocy dla ludności zamieszku-

jącej peryferie zabezpieczone zostały miejsca dla dzieci z Radziwia w małym istniejącym tam przedszkolu oraz poważnie rozwinięte zostało dokształcanie ludności peryferii w zakresie 7 klas szkoły podstawowej.

Program „Płock 1964” w postanowieniach nieinwestycyjnych w oświacie został wykonany w punkcie, dotyczącym uruchomienia Technikum Samochodowego i zorganizowania znacznej, choć nie zupełnie zgodnej z planem ilości pracowni przedmiotowych. Natomiast zorganizowanie świetlic szkolnych i pomieszczeń dla organizacji młodzieżowych musi być odłożone do czasu ukończenia będących w realizacji dwóch szkół osiedlowych, których ukończenie opóźniono o rok. Nie zostanie wykonane przed oddaniem tych szkół osiedlowych do użytku, zmniejszenie liczby oddziałów w przeciążonych szkołach Nr 1, 2, 4, 6, 8 ani też obniżenie stopnia zmianowości z 1,9 do 1,5. Zadania w zakresie wykwaterowywania lokatorów ze szkół i przedszkoli dla uzyskania czterech izb lekcyjnych i 160 miejsc w przedszkolach, jakkolwiek są opóźnione z powodu nieoddania w terminie mieszkań do użytku, będą wykonane.

Czyni społeczne dla szkół zostały wykonane z poważną nadwyżką. Dotyczy to tak największego w mieście czynu społecznego przy rozbudowie Liceum im. Małachowskiego, jak również czynów społecznych drobniejszych, świadczonych przez zakłady pracy dla szkół i przez uczniów na rzecz własnych szkół. Pewne opóźnienie istnieje tylko w zakresie urządzania „Międzyszkolnego parku sportowego”, lecz jest to uzasadnione poważnymi kłopotami i opóźnieniem w uzyskaniu lokalizacji.

Wydatki budżetowe Wydziału Oświaty są w zasadzie wystarczające z wyjątkiem remontów kapitalnych szkół podstawowych oraz remontu pomieszczeń opróżnionych z lokatorów, które mają być przekształcone na nowe przedszkola. Szczególnie martwi nas los szkoły Nr 1, której użytkowania poza 30 czerwiec 1965 roku nie da się przedłużyć, a środki na jej remont nie są zabezpieczone. Niezbędne jest podjęcie starań o wyjednanie środków pozaplanowych.

Na przełomie roku 1964/65 poważnie rozwinęło się szkolnictwo zawodowe. Związane to jest z dalszym rozwojem szkół chemicznych, technikum elektrycznego, z nowozałożonym technikum samochodowym, z dalszym rozwojem technikum ekonomicznego. Poza tym narastają nowe roczniki studentów kształcących się w płockich punktach konsultacyjnych wyższych uczelni oraz słuchaczy kursów w Uniwersytecie Robotniczym ZMS. Niestety wbrew naszemu zaleceniom, postanowieniom Sesji MRN i wbrew własnym interesom „Petrobudowa” i inne przedsiębiorstwa budowlane zmniejszyły zakres szkolenia zawodowego w roku 1964. Opieka Dyrekcji „Petrobudowy” otoczona jest jedynie Zasadniczą Szkołą Rzemiosł Budowlanych. Jest to oczywiście podstawowa forma przygotowania kadr budowlanych, lecz jest nie-

wystarczająca ilościowo i nie dziwimy się, że „Petrobudowa” mimo pięciu lat istnienia i w zasadzie nieograniczonych zasobów niewykwalifikowanej siły roboczej w regionie nadal tłumaczy część swoich niepowodzeń w budownictwie brakiem wykwalifikowanych kadr.

Wskaźniki rozwoju kultury i życia kulturalnego są dostosowane do istniejącego budżetu, bazy i potrzeb mieszkańców Płocka. Nie wielki wzrost usług kulturalnych powinien zabezpieczyć większe zapotrzebowanie. Postulaty wyborcze w tym zakresie zostały w pełni wykonane. Realizacja postanowień uchwały o sytuacji ludności na peryferiach przebiega zadowalająco; uruchomione są trzy punkty biblioteczne na peryferiach, seanse filmowe w Trzepowie, pomieszczenia dla świetlicy Stoczni po wyburzeniu baruku świetlicowego zostały całkowicie zabezpieczone, przeprowadza się obecnie niwelację pod ogródek jordanowski w Radziwiu. Nie uruchomiono jedynie trzech ognisk kulturalnych na peryferiach oraz raz na kwartał imprez artystycznych w trzech punktach na peryferiach z powodu niedoboru środków budżetowych na cele kulturalne.

W programie „Płock 1964” opóźnione będą: budowa pomnika Ludwika Krzywickiego, adaptacja kina „Przedwośnie” dla potrzeb teatru, architektoniczno-plastyczne porządkowanie niektórych miejsc straceń i grobów zasłużonych, zmniejszony będzie zakres neonizacji ciągów ulicznych oraz przerwana została współpraca kulturalna załogi kombinatu z Polskim Radiem i Telewizją, które zmniejszyły swoje zainteresowanie Płockiem.

W wydatkach budżetowych na cele kulturalne zmniejszenie o około 100 tys. zł w stosunku do roku 1964 jest nieuzasadnione i wymaga uzupełnienia w trybie realizacji budżetu.

W zakresie sportu zadania gospodarze mieszczą się w planach klubów sportowych i TKKF. W wydatkach budżetowych nie zabezpieczone jest jedynie urządzenie igrzysk sportowych w roku 1965 i uważamy, że należy to w kwocie około 100 tys. zł zabezpieczyć w trybie realizacji budżetu. Postulatów wyborczych w tym dziale nie było, zaś program „Płock 1964” w zadaniach poza-inwestycyjnych nie będzie wykonany w dość poważnym stopniu. Nie wykona się adaptacji hali montażowej FMŻ na salę gimnastyczną (hala okazała się nieprzydatna), nie będą rozpoczęte dalsze prace remontowe przy basenie w Radziwiu (naruszenie środków) i nie będą uruchomione baseny pływające na Wiśle. Opóźnione będzie również o dwa lata zorganizowanie świetlicy turystycznej w „Odwachu” z powodu nieporadności zarządu wojewódzkiego i powiatowego PTTK. Również kompleksowe zagospodarowanie jeziora Soczewki jest zagrożone, gdyż mimo dotacji WKZZ od paru lat nie możemy się porozumieć z żadnym przedsiębiorstwem, budującym kombinat, na ten temat, ani nawet z Mazowieckimi Zakładami Rafineryjnymi i Petrochemicznymi.

Z zadań objętych programem polepszenia sytuacji ludności na peryferiach wykonany został stadion sportowy w Radziwiu. Zakończona została w zasadzie również budowa ośrodka wypoczynkowego Miejskiej Rady Narodowej nad jeziorem Górskim.

W służbie zdrowia nie ustaliliśmy większych zmian w planie gospodarczym, gdyż baza w roku 1965 w zasadzie jeszcze się nie powiększa. Jedynym wydarzeniem dużej wagi jest oddanie do użytku wielkiego ambulatorium Kombinatu oraz przewidywane oddanie do użytku złobka przy ulicy Dobrzyńskiej.

Postulaty wyborcze zostały wykonane z wyjątkiem zwiększenia personelu w aptekach, gdyż 28 farmaceutów i 8 techników stanowią obsadę wystarczającą.

W czynach społecznych opóźnione jest wykonanie altanek dla szpitala miejskiego. W programie „Płock 1964” przewidziano zbyt dużą ilość nowoorganizowanych przychodni specjalistycznych w stosunku do obecnych możliwości płatniczych. Z części przychodni wobec tego rezygnujemy. W niektórych działach służby zdrowia np. higieny szkolnej nastąpić musi wzrost usług bez dodatkowych kosztów. Ogólnie budżet wydatków pokrywa niezbędne potrzeby roku 1965, a wskaźniki gospodarcze odpowiadają założeniom planu 5-cioletniego. Jedynym niedobór dotyczy jak zwykle remontów szpitala i w ciągu 1965 r. trzeba będzie starać się szpital dofinansować. W 1964 r. poza-planowo przekazaliśmy na remont szpitala bardzo poważną kwotę 1 milion 600 tys. zł, przesuwając ją z tych funduszy inwestycyjnych, których wykorzystanie było zagrożone.

Rok 1964 był stosunkowo dobry dla rolnictwa. Warunki atmosferyczne wyraźnie sprzyjały produkcji roślinnej oraz uzyskowi paszy, co spowodowało również nieznaczny wzrost pogłowia trzody chlewnej i bydła. W dalszym ciągu polepszają się warunki produkcji ogrodniczo-warzywniczej, gdyż zwiększająca się ludność Płocka coraz więcej zużywa tych artykułów. Ludność rolnicza Płocka często łączy pracę na roli z pracą w sektorze społecznym. W związku z tym wszystkim obowiązki w dostawach dla Państwa są wykonane terminowo, a niezbędne ulgi i przesunięcia terminów należą do rzadkości.

Prezydium MRN widzi od miesiąca sierpnia 1964 r. poważne ożywienie na budowach — jest to możliwe dzięki ukończeniu najpilniejszych prac przy budowie Kombinatu — uważa jednak, że ożywienie to przyszło za późno i sytuacja nadal jest poważna. Po 10 m-cach plan roczny 1964 wykonany został w grupie inwestycji MDBOR-u w 68%, a w innych w 70%. Miesięczny przyrost w m-cu październiku, w którym budowy były w pełnym rozruchu, wyniósł około 9%. Z tego wynika, że przedsiębiorstwa wykonawcze, w tym tempie pracując przez cały rok, mogłyby wykonać plan. Natomiast nie są w stanie nadrobić war-

tościowych i rzeczowych opóźnień, spowodowanych zastojem zimowym i małymi przerozami w m-cach letnich. Do wykonania zostało w ciągu dwóch miesięcy listopada i grudnia około 30% planu tj. po 15% miesięcznie. Szacujemy, że wartościowo plan miesięczny jest zagrożony na około 6-7% tj. na 9 milionów.

Zaletą tego dużego ruchu na budowach jest to, że rozpoczęto już wszystkie stany surowe, które weszły do planu w bieżącym roku z wyjątkiem pralni przy ul. Kolegialnej i nie ulega wątpliwości, że zadania planowe w stanach surowych mogą być przekroczone, po raz pierwszy od czterech lat. Stwarza to dobre horoskopy dla robót wykończeniowych w r. 1965 i pozwoli uniknąć wielu zagrożeń w skali 5-cioletki.

Gorzej jest w stanach oddawanych. Dotąd nie oddano do użytku pawilonu sklepowo-pralniczego przy ul. Dobrzyńskiej, choć miał być oddany do użytku w zeszłym roku. Zakłady gastronomiczne Hotelu „Petropol” oddano niemal z rocznym opóźnieniem. Z końcem października 1964 r. oddano do użytku blok 103 przy ul. Dobrzyńskiej, którego termin był w grudniu 1963 r. Oddano do użytku 2-gi blok Spółdzielczy i blok PERN. Poza tym od daty Sesji MRN w sierpniu oddano do użytku Liceum im. Małachowskiego, szkołę podstawową przy ul. Wiatraki, technikum cko-

nomiczne, (wykonawstwo PBT — niekompleksowe), zespół szkół chemicznych (wykonawstwo „Petrobudowa” — oddano nieznaczną część z poważnym opóźnieniem ogrzewania), oddano do użytku trzy kotłownie osiedlowe i dużo osiedlowych instalacji.

Na ukończeniu są budynki mieszkalne: na Skarpie, 102 B oraz opóźnione przez MPRB budynki przy Świerczewskiego i 13-tu Straconych. Na ukończeniu jest pierwsza część hurtowni odzieżowej, dworzec osobowy PKP bez zakładów gastronomicznych, prototypownia Fabryki FMŻ, hala kompletacyjna Stoczni, Zakłady Owocowo-Warzywne, Spółdzielczy Dom Handlowy, przechowalnia owoców, warsztaty „Świt”, magistrala wodociągowa przy ul. Bielskiej, droga do kombinatu i wiele innych drobniejszych zadań. Pozaplanowo przygotowuje „Petrobudowa” oddanie jednego bloku spółdzielczego.

Bardzo poważnie zagrożone jest 500 izb na ulicy Dobrzyńskiej w bloku 102 a i 101 a dla MZRiP i „Petrobudowy”. Zaważyła tu kotłownia zbyt późno wykonana przez WPIS. Zagrożony jest blok spółdzielczy przy ul. Wolnej Afryki (PBT). Poważnie zagrożone jest wykończenie piekarni mechanicznej PSS, pralni PZPT żłobka przy ul. Dobrzyńskiej, kolektora „C” (Inżynieria) i torów kolejowych na Kostrogaju (PRK-7).

Delegacja pracowników Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych podczas rozmowy z Władysławem Gomułą w jego gabinecie w gmachu KC PZPR

Nakłady inwestycyjne Miejskiej Rady Narodowej na rok 1965 wynoszą 42.111 tys. zł. Do tej kwoty w roku 1965 będą dołączone poważne środki w trybie partycypacji w urządzeniach ogólnomiejskich i ogólnoosiedlowych, a być może, że wpłyną dalsze tytuły inwestycyjne dziś umieszczone na liście postulatów. W roku 1964 budżet wynosił 44 miliony zł, a zwiększenia wyniosły prawie 39 mln.

Projekt planu inwestycyjnego na rok 1965 obejmuje nakłady rad narodowych 71.083 tys. zł, partycypacje 47.494 tys. zł, oraz budownictwo z planu pozaprzemysłowego, przede wszystkim spółdzielczości mieszkaniowej i budownictwa zakładowego łącznie z Mazowieckimi Zakładami Raf. i Petroch. i Petrobudową. Inwestycje kombinatu mają wynieść w r. 1965 1.317,6 miliona zł wobec planu 1.547 milionów na 1964 r. Pozostałe inwestycje przemysłowe i biurowe 128.041 tys. zł. Poza budową kombinatu wykonać mamy zatem inwestycje za 347.432 tys. zł wobec planu 347 mil. w 1964 r.

Ze względu na poważne zaawansowanie stanów surowych zadania na rok 1965 są realne. Nie oznacza to oczywiście, że pojedyncze zadania nie są zagrożone.

Np. „widmowa inwestycja”, jaką jest baza autobusowa, znowu będzie nie w pełni przygotowana dokumentacyjnie — tym razem z powodu nagłego przejścia funkcji zatwierdzania dokumentacji przez Ministerstwo Gospodarki Komunalnej, co trwało o 5 m-cy dłużej, niż gdyby zatwierdzenie nastąpiło u nas.

Zagrożony jest jeden budynek 9-cio kondygnacyjny MZRiP tzw. Nr 108. W zakładzie gastronomicznym na ul. Tumskiej oddana będzie tylko część pierwsza. Wprawdzie zabezpieczone jest wykonanie robót przy rurociągu ciepłym, co pozwala na przerwanie dalszej budowy prowizorycznych kotłowni, lecz dochodzą niepokojące wiadomości o zagrożeniu uruchomienia bloku ciepłego w elektrociepłowni kombinatu.

Prezydium zamierza intensywnie pracować nad wprowadzeniem do planu z listy postulatów w szczególności dofinansowania robót ogólnoosiedlowych zakładowego budownictwa mieszkaniowego, które mają służyć przede wszystkim na sfinansowanie kolektora ciepłego.

Niedawno odbyło się walne zebranie założycielskie spółdzielni budownictwa domów jednorodzinnych, która powinna rozpocząć budowę w pierwszym etapie około 200 domków w roku 1965. Niestety Związek Spółdzielni budowlano-mieszkaniowych zamierza przesunąć to zadanie na rok 1966 i ograniczyć całość budownictwa jednorodzinnego w formie spółdzielczej do 100 domków na pięciolatkę, choć Prezydium organizując tą spółdzielnię pragnie zabezpieczyć rzeczywistość masowe budownictwo domków i przygotowuje tereny pod 1500—2000 domków. Ta forma budow-

nictwa powinna uzdrowić stosunki w „Petrobudowie” i innych przedsiębiorstwach budowlanych, które na 8.000 tys. zatrudnionych posiadają zaledwie 1000 osiadłych w mieście, a resztę w hotelach robotniczych i dojeżdżających.

W realizacji czynów społecznych o charakterze poważniejszym, inwestycyjnym są pewne opóźnienia. Całkowicie przygotowana dokumentacyjnie jest budowa sieci wodociągowej w Radziwiu, zgromadzone są wszystkie materiały i prace będą prowadzone w 1965 r. Oddana do użytku jest linia wodociągowa przy ul. Wspólnej.

Z budowy wyciągu krzeselkowego Prezydium zrezygnowało.

Budowa przemiennika telewizyjnego weszła w końcowe stadium realizacji i wkrótce przekaznik winien zacząć działać.

Użytkownicy ogródków działkowych nadal nie przystąpili do prac przy urządzeniu wodociągów na swoim terenie, choć Prezydium zadeklarowało doprowadzenie wody do granicy ogródków działkowych na koszt miasta.

Budowa amfiteatru jest problemem najtrudniejszym. Poprawiona dokumentacja wstępna będzie rozpatrzona z tym, że dokumentacja techniczno-robocza na niej oparta jest już gotowa. Dotacja na popieranie tej budowy jako czynu społecznego byłaby zabezpieczona pod warunkiem zebrania w Płocku około 3 milionów zł na całość. Petrobudowa zadeklarowała 1 milion. Na pozostałą kwotę niezbędne są składki społeczne lub deklaracja bezpłatnej pracy przedsiębiorstw budowlanych. Jak dotąd deklaracji takiej brak. Bez realnego zakumulowania wymienionej kwoty rozpoczęcie jest niemożliwe.

Reasumując problemy inwestycyjne roku 1965 jako ostatniego roku pięciolatki, przewidujemy, że po tych ogromnych trudnościach jakie były w ubiegłych latach w projektowaniu i wykonawstwie oraz w uszczuplaniu środków w drodze redukcji planu w roku 1963, mamy możliwość zamknięcia planu wieloletniego niewielkimi niedoborami. W budownictwie mieszkaniowym uspołecznionym na zaplanowane 12.338 izb wykonano 10.824, niedobór wynosi około 1500 izb, w tym z uchwały KERM: chemia — 650, Miejska Rada Narodowa — 250, a pozostały niedobór obciąża FMZ, Stocznie, Zakład Energetyczny, PKS, Rejon Dróg Wodnych i 300 izb spółdzielczych. Z pozostałych obiektów największe niedobory przypadają na oświatę: nie została wykonana szkoła i zakład specjalny, rozbudowa Liceum Pedagogicznego, jedno przedszkole w Radziwiu i jedno przedszkole osiedlowe, 1 żłobek osiedlowy i rozpoczęcie budowy technikum samochodowego.

W dziedzinie kultury nie będzie rozpoczęty Dom Kultury, niewielkie będzie zaawansowanie adaptacji Opactwa.

W sporcie skreślony został stadion sportowy ogólnomiejski i hala sportowa. W gospodarce komunalnej nie rozpocznie się budowy oczyszczalni ścieków. PKS nie rozpocznie budowy dworca autobusowego, CPN stacji benzynowej i Ministerstwo Komunikacji — stacji technicznej obsługi samochodów.

Pozaplanowo zabezpieczono budowę 3 biurowców PERN, MDBOR i PBT oraz przebudowę Placu Manifestacji.

Oczywiście te różnice dotyczą najszerszej wersji planu 5-cioletniego, tj. tej, którą uchwaliła Sesja MRN w październiku 1961. Redukcje objęły przede wszystkim inwestycje całkowicie pozaplanowe, które Prezydium zdobyło w ciągu roku 1961 i 1962 i w roku 1963. Do takich należą trzy „nieszczęśne” salony na Nowym Rynku: Mebli, ZURT-u, „Motozbyt”, z których nie rezygnujemy, lecz dotąd nie wiemy, czy choćby jeden z nich zostanie wprowadzony do planu na rok 1965.

Również założenia planu gospodarczego pozainwestycyjnego są przewidziane do wykonania z grubą nadwyżką w stosunku do założeń planu 5-cioletniego.

W pracach problemowych szczególne osiągnięcia mamy w zakresie koordynacji poziomej procesów inwestycyjnych, polityki zabudowy przestrzennej, modernizacji i porządkowania miasta, a ponadto w dziedzinie polityki zatrudnienia, komunikacji osobowej, szkolnictwa i szkolenia zawodowego, aktywizacji zawodowej kobiet, w zakresie koordynacji usług komunalnych, rzemieślniczych, kulturalnych, w zakresie

czynów społecznych, w zakresie składek na społeczny Fundusz Budowy Szkół i Społeczny Fundusz Budowy Kraju i Stolicy. Te nasze doświadczenia uzyskały dobrą ocenę na miejskiej i powiatowej konferencji wyborczej PZPR, a w szczególności na pierwszej krajowej konferencji przedstawicieli rejonów uprzemysławianych, która odbyła się w Płocku 4 i 5 listopada 1964 r. oraz na konferencji wiceprzewodniczących WRN, która odbyła się 13 listopada t. r. w Płocku. Oceniono, że nasze doświadczenia w zakresie koordynacji w/w zagadnień są szczególnie przydatne na innych terenach. Podkreślić należy, że problem koordynacji poziomej m.in. w zakresie przez nas stosowanym wysoko postawiony został na II Plenum KC PZPR, które zaleciło szerokie jej stosowanie.

Nie ulega wątpliwości, że Miejska Rada Narodowa na bieżącą 5-cioletkę wzięła na siebie samorzutnie wielki zakres pracy i że w toku jej realizacji umocnił się nasz aparat, przyzwyczaił do pracy w szerszej niż uprzednio skali, wykazał wysokie poczucie odpowiedzialności za powierzone zadania i że to wszystko pozwoliło zebrać wiele pożytecznych inicjatyw, wypracować poważne doświadczenia i ukierunkować prace na przyszłość.

Miejska Rada Narodowa wykonała swoje zadania w obecnej kadencji, a rok 1965 prawidłowo zabezpieczony i przeprowadzony z planowym powodzeniem może stanowić dobry start do następnej kadencji Miejskiej Rady Narodowej i do następnej pięcioletki.

MARIAN CHUDZYŃSKI

ZIEMIA URODĄ BOGATA

(powiat gostyński w dwudziestolecu Polski Ludowej)

Należałoby pójść do Brwilna albo do Łącka.
Sprawa nie bardzo pilna
ale tam taka łączka,
taka łączka, gdzie pachną storczyki
nad jeziorem przecudnie modrym,
gdzie czeremcha naprawdę dzika,
gdzie fale, takie mądre...

(Wł. Broniewski, fragment wiersza
p. t. „Najbliższa Ojczyzna”).

Powiat gostyński pokrywający się mniej więcej z dawną historyczną Ziemią Gostyńską o obszarze 1127 km² zajmuje południowo-zachodnią część woj. warszawskiego. Na terenie powiatu zamieszkuje około 70.000 ludności, w tym ok. 20% żyje w dwóch miastach powiatu — w Gostyninie i w Gąbinie, średnia gęstość zaludnienia wynosi 60 osób na km². Obszar Ziemi Gostyńskiej nosi wybitne piętno epoki

lodowcowej. Prawdopodobnie cofający się lądolód odbywał na tym obszarze długie postoje, a liczne wahanía lodowca wytworzyły charakterystyczne formy powierzchni. Dlatego krajobraz jest niezwykle urozmaicony. Mamy tu do czynienia z bogactwem elementów morfologicznych oraz z dużymi różnicami wysokości względnych, zwłaszcza w środkowej części powiatu w okolicach Gąbina i Zdworza.

Ziemia Gostyńska bogata jest w jeziora, głównie w jeziora polodowcowe. Do najładniejszych i największych zaliczyć należy: Jezioro Górskie, Łąckie, Zdworskie, Lucieńskie, Białe i Soczewka. Obok licznych jezior na terenie powiatu mamy sporo źródełek i źródeł. Na szczególną uwagę zasługuje źródło mineralne, znajdujące się w parku w miejscowości Studzieniec koło Słubic. Źródło to posiada wodę żelazistą.